

U 12/2026 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag till ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar och direktiv på miljöområdet i syfte att förbättra de europeiska företagens konkurrenskraft (Omnibus VIII-förslagen)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens följande förslag av den 10 december 2025 om ändring av förordningarna (EU) 2023/1542, (EU) 2024/1244 och (EU) 2025/40 samt direktiven 2008/98/EG, 2012/19/EU, (EU) 2019/904, 2007/2/EG, 2010/75/EU, (EU) 2015/2193 och (EU) 2024/1785 samt en promemoria om förslagen.

Helsingfors den 12 februari 2026

Miljö- och klimatminister Sari Multala

Miljörådet Jaakko Kuisma

9.2.2026

**FÖRSLAG TILL ETT LAGSTIFTNINGSPAKET SOM GÄLLER MILJÖOMRÅDET
(MILJÖOMNIBUS)****1 Bakgrund**

För att minska den administrativa bördan hos företag lade kommissionen den 10 december 2025 fram ett miljöomnibuspaket som innehåller följande sex lagstiftningsförslag och ett meddelande (Omnibus VIII-förslagen):

- förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om förenkling av vissa krav och minskning av den administrativa bördan i förordningen om batterier och förbrukade batterier och i utsläppsportalsförordningen (COM (2025) 981),
- förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om avbrytande av tillämpningen av reglerna för utnämning av behöriga ombud för utökat producentansvar för batterier och förbrukade batterier samt förpackningar och förbrukade förpackningar (COM (2025) 982 final),
- förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om avbrytande av tillämpningen av reglerna för utnämning av behöriga ombud för utökat producentansvar för avfall, avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning och förbrukad engångsplast (COM (2025) 983 final),
- förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om förenkling av vissa krav vad gäller Inspire-direktivet om upprättande av en infrastruktur för rumslig information (COM (2025) 985),
- förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om förenkling av vissa krav och minskning av den administrativa bördan i ramdirektivet om avfall, industriutsläppsdirektivet och direktivet om ändring av industriutsläppsdirektivet samt direktivet om medelstora förbränningsanläggningar (COM (2025) 986 final),
- förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om påskyndande av miljöbedömningar (COM (2025) 984 final),
- meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén om förenkling för hållbar konkurrenskraft (COM (2025) 980 final).

I denna U-skrivelse behandlas de fem första förslagen i Omnibus VIII. Förslagen slopar eller ändrar på något annat sätt vissa krav i den nuvarande lagstiftningen. En separat U-skrivelse har utarbetats om kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om påskyndande av miljöbedömningar (COM (2025) 984 final) samt om det meddelande (COM (2025) 980 final) som kommissionen gav i samband med Omnibus VIII-paketet.

Förslagen bygger på konkurrenskraftskompassen (COM (2025) 30 final, E-skrivelse E 8/2025 rd), som syftar till att förenkla lagstiftningen för att förbättra de europeiska företagens konkurrenskraft. Kommissionen har även skärpt sina mål att minska de administrativa kostnaderna med 25 procent för företag (plus myndigheter) och med 35 procent för små och medelstora företag (COM (2025) 47 final, E-skrivelse E 23/2025 rd). Innehållet i de förslag som ingår i omnibuspaketet är det första resultatet av den bedömning av miljöområdet som kommissionen har inlett, det så kallade stresstestet. Bedömningen bygger på en omfattande dialog med olika aktörer.

Industriutsläppsdirektivet (2010/75/EU) innehåller bestämmelser om minimikraven på EU-nivå för miljötillståndsförfarandet och miljöskyddet för industriella anläggningar och djurstallar. Regleringen av utsläppen från anläggningar som omfattas av direktivets tillämpningsområde samt andra krav bygger på sektorspecifika definitioner av och slutsatser om bästa tillgängliga teknik (BAT). Dessutom innefattar industriutsläppsdirektivet minimikrav på miljöskydd för vissa sektorer (stora förbränningsanläggningar, avfallsförbränningsanläggningar och samförbränningsanläggningar, anläggningar som använder organiska lösningsmedel, anläggningar som producerar titandioxid och djurstallar). Direktivet uppdaterades 2024 ((EU) 2024/1785, nedan kallat ändringsdirektivet). I Finland omfattar tillämpningsområdet för direktivet cirka 1 000 industriella anläggningar och djurstallar. Direktivet om medelstora förbränningsanläggningar ((EU) 2015/2193) fastställer minimikrav på miljöskydd för förbränningsanläggningar med en installerad tillförd effekt på minst 1 megawatt men mindre än 50 megawatt. I Finland omfattar tillämpningsområdet för direktivet cirka 2 000 förbränningsanläggningar. Utsläppsportalsförordningen ((EU) 2024/1244) innehåller bestämmelser om minimikraven på EU-nivå för industriella anläggningar, djurstallar och fiskodlingsanläggningar. I Finland omfattar tillämpningsområdet för förordningen anläggningar som omfattas av industriutsläppsdirektivet, de största anläggningar som avses i direktivet om medelstora förbränningsanläggningar och andra anläggningar som avses i förordningen.

Batteriförordningen ((EU) 2023/1542) reglerar hela livscykeln för batterier, allt från utformning och produktion till återvinning och återanvändning. Målen för batteriförordningen är att bidra till den inre marknadens effektiva funktion och en cirkulär ekonomi, och samtidigt förebygga och minska batteriers negativa miljöpåverkan. Batterier omfattas av utökat producentansvar, vilket innebär att producenterna av batterier är ansvariga för hanteringen av batteriavfall. Förordningen blev tillämplig den 18 februari 2024, men den innefattar flera övergångsperioder. Beroende på tidsschemat för de delegerade akter eller genomförandeakter som kommissionen har utarbetat träder de sista kraven i kraft den 18 augusti 2033 eller senare.

Målet för ramdirektivet om avfall (2008/98/EG) är att fastställa en gemensam rättslig ram för avfallshantering i EU. Syftet med direktivet är att skydda miljön och människors hälsa och att främja en hållbar användning av resurser genom att förebygga avfall och effektivisera återvinningen. Dessutom sätter direktivet upp allmänna minimikrav för producentansvarssystem. Med utökat producentansvar avses det ansvar som en producent av en viss produkt har för kostnaderna för avfallshantering av förbrukade produkter. Direktivet har omarbetats flera gånger. I omarbetningen 2025 omfattade det utökade producentansvaret textilier och skor. En del särrättsakter per produktkategori har antagits om förpackningar, elektrisk och elektronisk utrustning, batterier, vissa plastprodukter och fordon (direktivet om utjänta fordon omarbetas just nu i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet).

Målen för förordningen om förpackningar och förpackningsavfall ((EU) 2025/40) är att minska miljöpåverkan av förpackningar och förpackningsavfall och att främja återvinning och återanvändning av förpackningar och förpackningsavfall. Förpackningar omfattas av utökat producentansvar. Förordningen om förpackningar och förpackningsavfall trädde i kraft den 11

februari 2025. Den tillämpas från den 12 augusti 2026, men vissa krav har dock av längre övergångsperioder.

I direktivet om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (nedan kallat WEEE-direktivet) (2012/19/EG) fastställs åtgärder som syftar till att skydda miljön och människors hälsa genom att minska de negativa följderna av generering och hantering av avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning genom att främja återvinning och återanvändning samt genom att återföra värdefulla material till kretsloppet. Producenterna av elektrisk och elektronisk utrustning är ansvariga för hanteringen av förbrukat utrustning. Genom den ändring av WEEE-direktivet som trädde i kraft 2024 förtydligades producenternas kostnadsansvar, framför allt när det gäller solpaneler.

Målet för direktivet om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön (nedan kallat SUP-direktivet) ((EU) 2019/904) är att minska miljöpåverkan av vissa plastprodukter för engångsbruk, särskilt på den marina miljön, och att främja en cirkulär ekonomi och en hållbar utveckling. Utöver produktförbud och produktkrav tillämpas det utökade producentansvaret på vissa plastprodukter för engångsbruk och fiskeredskap som innehåller plast. SUP-direktivet blev tillämpligt den 3 juli 2021, men vissa krav har haft längre övergångsperioder.

EU:s lagstiftning om producentansvar kräver att en producent som är etablerad i en annan medlemsstat än i den där producenten första gången gör produkter (förpackningar, batterier, elektrisk och elektronisk utrustning, textilprodukter och vissa plastprodukter) direkt tillgängliga för slutanvändare (till exempel via distansförsäljning) ska utse ett behörigt ombud i den aktuella medlemsstaten. Det behöriga ombudet är ansvarigt för att fullgöra de producentansvarsskyldigheter som har ålagts producenten i den andra medlemsstaten. Medlemsstaterna får dessutom kräva en motsvarande skyldighet för producenter som är etablerade i tredjeländer att utse ett behörigt ombud vad gäller textilprodukter och förpackningar. Batteriförordningen kräver att producenter som är etablerade i tredjeländer ska utse behöriga ombud.

Målet för Inspire ((EU) 2007/2) är att reglera inrättandet av infrastrukturen för rumslig information i Europeiska gemenskapen, avsedd att användas för gemenskapens miljöpolitik samt för politik och verksamheter som kan påverka miljön. Målet är att säkerställa att, om sådana rumsliga datamängder och datatjänster som omfattas av direktivets tillämpningsområde är oenhetliga och icke-interoperabla, ska de göras interoperabla och lättillgängliga för myndigheter, företag och medborgare. På grundval av direktivet har det antagits genomförandeakter, som är detaljerade tekniska instruktioner. Direktivet kräver beskrivning och distribution av befintliga data enligt vissa principer, inte insamling av nya data. Genomförandet har pågått i cirka 15 år, och det har ansetts vara svårt och ansträngande att uppfylla kraven i genomförandeakterna. År 2022 offentliggjorde kommissionen en rapport om bedömningen av Inspire. Rapporten fastslår att direktivet fortfarande är betydelsefullt när det gäller att undanröja hinder för distribution av miljöinformation, men att bedömningen även visade att regleringen skulle kunna effektiviseras och moderniseras. Under 2024–2025 pågår kommissionens initiativ GreenData4All, vars syfte var att genomföra den gröna och digitala omställningen i Europa genom att uppdatera EU:s regler om offentlig tillgång till rumslig information och miljöinformation. Initiativet rörde uttryckligen Inspire-bedömningen, som har legat till grund för detta ändringsförslag.

2 Förslagets syfte

Syftet med förslagen är att förenkla regleringen och minska den onödiga administrativa bördan med anledning av flera bestämmelser för miljöområdet. Kommissionen strävar genom sitt

Omnibus VIII-lagstiftningspaket efter att göra det enklare att genomföra den befintliga miljölagstiftningen och uppnå miljömålen. Syftet med de föreslagna åtgärderna är även att stödja EU:s inre marknad och konkurrenskraft.

3 Förslagets huvudsakliga innehåll

3.1 Ändringar av industriutsläppsdirektivet, direktivet om medelstora förbränningsanläggningar och utsläppsportalsförordningen

Ändringar av industriutsläppsdirektivet (COM (2025) 986 final)

Från industriutsläppsdirektivet utelämnas enligt förslaget vissa krav som har fogats till det i ändringsdirektivet. Artikel 27 a om utarbetande av en omställningsplan för industriella anläggningar 2030–2050 för att uppnå en hållbar, ren, resurseffektiv och klimatneutral ekonomi som bygger på en cirkulär ekonomi före 2050 ska strykas. På samma gång stryks de hänvisningar till omställningsplanen som finns i andra artiklar samt kommissionens befogenhet i fråga om innehållet i omställningsplanen att anta delegerade akter.

Kravet i artikel 14 a i ändringsdirektivet för industriella anläggningar att införa miljösystem ska förenklas till många delar. Miljösystemet kan inrättas på företagsnivå i stället för på anläggningsnivå. Kravet på att integrera kemikalieförteckningen i miljösystemet stryks. Kravet på att lägga ut information från miljösystemet i sammanställd form på Internet ska bevaras, medan kommissionens skyldighet att offentliggöra genomförandebeslut om ett gemensamt format för information som ska offentliggöras ska strykas. Kravet på externa revisioner av kvalitetssystemet ska strykas. Tidsfristen för införande av miljösystem ska förlängas med tre år, till den 1 juli 2030. Den förlängda tidsfristen gäller dock inte anläggningar som avses i övergångsbestämmelserna (artikel 82).

Artikel 76 om de befogenheter som har delegerats till kommissionen ska ändras baserat på ovannämnda strykningar, men inga andra ändringar har föreslagits. Övergångsbestämmelserna i artikel 3 i ändringsdirektivet stryks och inkluderas i stort sett med likalydande innehåll i artikel 82 efter de nuvarande övergångsbestämmelserna i industriutsläppsdirektivet. Medlemsstaterna bör verkställa de nu föreslagna ändringarna inom 24 månader efter att ändringarna har börjat gälla.

När det gäller bilaga I till industriutsläppsdirektivet ska industriella anläggningar som omfattas av direktivets tillämpningsområde ändras så att definitionen av tillämpningsområdet för produktion av järn och stål är förenlig med utsläppshandelsdirektivet (2003/87/EG). Enligt förslaget ska bilaga I a om tillämpningsområdet för djurstallar ändras så att fjäderfågårdar som bedriver ekologisk uppfödning verksamhet utelämnas från tillämpningsområdet. Dessutom föreslås en ändring där smågrisar som inte är avvanda från suggan inte ska beaktas i beräkningen av djurenheter.

De tekniska bestämmelserna för stora förbränningsanläggningar i bilaga V till industriutsläppsdirektivet ska kompletteras med bestämmelser om efterlevnad av gränsvärden för utsläpp i situationer där väte förbränns eller bränslen förbränns i höga syrehalter.

Ändringar av utsläppsportalsförordningen (COM (2025) 981 final)

Enligt förslaget ska utsläppsportalsförordningen ändras så att skyldigheten att rapportera om användning av vatten, energi och råvaror slopas för djurstallar och fiskodlingar. Medlemsstaterna får dessutom besluta att de åt verksamhetsutövare för djurstallar och

fiskodlingar ska fastställa utsläpp av föroreningar enligt bilaga II till luft, vatten och mark. Dessutom får medlemsstaterna fatta beslut om att undanta verksamhetsutövare för djurstallar och fiskodlingar från rapporteringsskyldigheten när det gäller information om avfall, avloppsvatten, produktionsmängder, besökstider, lagstiftning och anläggningsområden, om informationen i medlemsstaterna kan inhämtas på något annat sätt för att uppfylla skyldigheterna i förordningen.

Ändringar av direktivet om medelstora förbränningsanläggningar (COM (2025) 986 final)

Gränsvärdena i bilaga II till direktivet om medelstora förbränningsanläggningar ska kompletteras med bestämmelser om efterlevnad av gränsvärden för utsläpp i situationer där väte förbränns eller bränslen förbränns i höga syrehalter. Utsläppsövervakningen i bilaga III till direktivet ska ändras så att den krävda utsläppsmätfrekvensen mildras för mindre drivna förbränningsmotorer på mer än 20 megawatt och med egenskaper som uppfyller utsläppskraven i förordning (EU) 2016/1628.

3.2 Förslag som enbart rör batteriförordningen

Kommissionens förslag COM (2025) 981 final ska ändra vissa detaljer i EU:s förordning om batterier och förbrukade batterier (batteriförordningen).

Enligt förslaget ska definitionen av producent (artikel 3.1 led 47 d) ändras så att producent, oberoende av försäljningsteknik, är försäljare som säljer batterier direkt till slutanvändarna i en medlemsstat och är etablerad i en annan medlemsstat eller i ett tredjeland. Definitionen omfattar fortfarande även distansavtal, men är inte avgränsad till dem.

Enligt förslaget ska definitionerna föras med en ny definition (artikel 3.1 led 69) av ämne som inger mycket stora betänkligheter. Definitionen ska avse sådana ämnen som inger mycket stora betänkligheter och som uppfyller kriterierna i artikel 57 i Reach-förordningen (EG) nr 1907/2006 samt som ska ha identifierats genom förfarande som fastställs i artikel 59.1 i förordningen, och alla andra ämnen som uppfyller kriterierna i artikel 57 i Reach-förordningen och för vilka harmoniserad klassificering och märkning har fastställts (CLP-förordning (EG) nr 1272/2008 bilaga VI). I batteriförordningen ska definitionen specificeras i del A 8 punkten i bilaga VI om information som ska lämnas på batteriers etiketter.

Kravet i artikel 11.5 på att batterier för lätta transportmedel ska kunna avlägsnas och ersättas ska ändras så att batterier för lätta transportmedel bör kunna avlägsnas och ersättas av oberoende yrkesutövare på batterimodulnivå i stället för på battericellnivå. Precisering görs av säkerhetsskäl, eftersom bytet av battericeller ger upphov till säkerhetsoro.

Enligt förslaget ska artikel 76.4 om kommissionens skyldighet att sammanställa en rapport om information om hantering av förbrukade batterier i medlemsländerna strykas.

3.3 Förslag som rör skyldigheten att utse behöriga ombud för producentansvar (ramdirektivet om avfall, direktivet om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning, direktivet om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön, batteriförordningen och förordningen om förpackningar och förbrukade förpackningar)

Kommissionens förslag COM (2025) 982 final och COM (2025) 983 final ska ändra följande bestämmelser om behörigt ombud:

- artikel 2 a 3 punkten i ramdirektivet om avfall 2008/98/EG,
- artikel 17.2 i direktivet om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE) 2012/19/EG,
- artikel 8.7 i direktivet om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön (SUP) (EU) 2019/904,
- artikel 56.3 i förordningen om batterier och förbrukade batterier (EU) 2023/1542,
- artikel 45.3 i direktivet om förpackningar och förbrukade förpackningar (EU) 2025/40.

Syftet med de föreslagna direktiv- och förordningsändringar som gäller utnämning av behöriga ombud är att minska den administrativa bördan till följd av skyldigheten att utse ett behörigt ombud hos producenter som är etablerade i en av unionens medlemsstater och som säljer sina produkter direkt till slutanvändarna (distansförsäljare) i andra medlemsstater.

Enligt förslaget ska den i ovannämnda bestämmelser fastställda skyldigheten för en distansförsäljare som är etablerad i en annan medlemsstat att utse ett behörigt ombud i den medlemsstat som distansförsäljaren säljer sina produkter till avbrytas till ingången av 2035.

Medlemsstaterna får kräva att distansförsäljare som är etablerade i tredjeländer utser ett behörigt ombud med en skriftlig fullmakt vad gäller textilprodukter och förpackningar, eller ska med alternativa metoder säkerställa spårbarheten av producenter som är etablerade i tredjeländer och fullgörandet av producentansvarsskyldigheterna.

Medlemsstaterna ska dock kräva att sådana distansförsäljare av batterier som är etablerade i tredjeländer utser ett behörigt ombud med en skriftlig fullmakt, eller ska med alternativa metoder säkerställa spårbarheten av producenter som är etablerade i tredjeländer och fullgörandet av producentansvarsskyldigheterna.

3.4 Förslag som enbart rör ramdirektivet om avfall

Kommissionens förslag COM (2025) 986 final ska ändra vissa detaljer i ramdirektivet om avfall (2008/98/EG).

Enligt förslaget ska kravet på producenternas rapportering till tillsynsmyndigheten (artikel 8a.1 c) harmoniseras i medlemsländerna vad gäller rapporteringsfrekvens. Rapportering bör krävas med högst tolv månaders mellanrum.

Kravet på skyldigheten för leverantörer av en vara att lämna information om ämnen som inger mycket stora betänkligheter till Europeiska kemikaliemyndighetens SCIP-register ska enligt förslaget slopas efter det datum som fastställs i direktivet (artikel 9.1 i). Även kemikaliemyndighetens skyldighet att administrera SCIP-registret ska slopas på samma datum, men kemikaliemyndigheten bör förvara informationen i registret (artikel 9.2).

Kravet på att kommissionen ska stärka indikatorerna i syfte att mäta åtgärder för att förebygga avfall ska slopas (artikel 9.7).

Kravet på att kommissionen ska göra och offentliggöra bedömningar baserat på rapporterad information från medlemsländerna ska enligt förslaget förenklas (artikel 37.6).

3.5 Förslag som rör Inspire

Enligt kommissionens förslag (COM (2025) 985 final) ska en betydande del av artiklarna i Inspire strykas och omarbetas. Det gäller tekniskt föråldrade artiklar, parallella eller överlappande artiklar med annan EU-lagstiftning och artiklar som fastställer skyldigheter som uttryckligen rör rumsliga och tjänster, detaljerade tekniska e-tjänst- och interoperabilitetskrav samt deras genomförandeakter. Även kommissionens skyldighet att administrera en separat rumslig Inspire-datatjänst ska slopas, och framöver ska sökbarheten av rumslig information och miljöinformation som omfattas av tillämpningsområdet integreras i EU:s centraliserade tjänst för öppna data (data.europa.eu) genom direktivet om öppna data (2019/1024/EG). För att den administrativa bördan ska kunna minska slopas de rapporteringskrav som fastställs i direktivet, och framöver ska medlemsstaterna tillstålla kommissionen rapporter om de åtgärder som har genomförts enligt genomförandeförordningen om värdefulla dataset (2023/138).

Det som ska bevaras i direktivet är fastställandet av tillämpningsområde, de materialteman som omfattas av tillämpningsområdet (I–III), skyldigheterna med avseende på information som beskriver rumsliga datamängder och rumsliga datatjänster, det vill säga metadata, grunderna för begränsning av tillgången till data och organiseringen av intressentsamarbete. Dessutom ska artiklarna 4.7 och 22 i direktivet ändras så att kommissionen får använda de delegerade befogenheterna vid specifikationerna för beskrivningar av materialteman i bilagorna I–III baserat på tekniska och ekonomiska ändringar.

4 Förslagets rättsliga grund och förhållande till subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Den rättsliga grunden för förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om förenkling av vissa krav och minskning av den administrativa bördan i ramdirektivet om avfall, industriutsläppsdirektivet och direktivet om ändring av industriutsläppsdirektivet samt direktivet om medelstora förbränningsanläggningar (COM (2025) 986 final) är artikel 192.1 (miljö) i EUF-fördraget.

Den rättsliga grunden för förslaget till förenkling och minskning av den administrativa bördan i förordningen om batterier och förbrukade batterier och i utsläppsportalsförordningen (COM (2025) 981 final) är artikel 192.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och artikel 114 (den inre marknaden) i EUF-fördraget.

Den rättsliga grunden för förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om avbrytande av tillämpningen av reglerna för utnämning av behöriga ombud för utökat producentansvar för batterier och förbrukade batterier samt förpackningar och förbrukade förpackningar (COM (2025) 982 final) är artikel 192.1 (miljö) i EUF-fördraget och artikel 114 (den inre marknaden) i EUF-fördraget.

Den rättsliga grunden för förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om avbrytande av tillämpningen av reglerna för utnämning av behöriga ombud för utökat producentansvar för avfall, avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning och förbrukad engångsplast (COM (2025) 983 final) är artikel 192.1 (miljö) i EUF-fördraget.

Den rättsliga grunden för förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om förenkling av vissa krav vad gäller Inspire-direktivet om upprättande av en infrastruktur för rumslig information (COM (2025) 985) är artikel 192.1 (miljö) i EUF-fördraget.

Den rättsliga grunden för alla direktiv- och förordningsförslag är artikel 192.1 (miljö) i EUF-fördraget. Baserat på den artikeln tillämpar Europaparlamentet och rådet det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Rådet beslutar om ärendet med kvalificerad majoritet.

Den rättsliga grunden för förslagen COM (2025) 981 final och COM (2025) 982 final är även artikel 114 (den inre marknaden) i EUF-fördraget. Baserat på den artikeln beslutar Europaparlamentet och rådet i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet om åtgärder för tillnärmning av sådana bestämmelser i lagar och andra författningar i medlemsstaterna som syftar till att upprätta den inre marknaden och få den att fungera. Rådet beslutar om ärendet med kvalificerad majoritet. De valda rättsliga grunderna stämmer överens med de rättsliga grunderna för de bestämmelser som enligt förslaget ska ändras. Den rättsliga grunden för batteriförordningen är artikel 114 i EUF-fördraget och, för artiklarna 54–76, artikel 192.1 i EUF-fördraget. Den rättsliga grunden för förordningen om förpackningar och förbrukade förpackningar är artikel 114 i EUF-fördraget.

Unionens domstol har i sin rättspraxis slagit fast att en rättsakt endast kan antas utifrån artikel 114 i EUF-fördraget, om det av rättsakten framgår och objektivt kan påvisas att den syftar till att förbättra villkoren för att upprätta den inre marknaden och få den att fungera. Om detta villkor är uppfyllt, ger artikel 114 EUF-fördraget unionslagstiftaren ett stort utrymme för skönsmässig bedömning vid valet av nödvändiga tillnärnings- och harmoniseringsåtgärder. Även andra åtgärder än harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning kan ingå i dem.

EU-domstolen har i sin praxis ansett att unionslagstiftaren om möjligt alltid bör sträva efter att använda endast en rättslig grund. Att använda en eller flera parallella rättsliga grunder är en exceptionell lösning. Enligt EU-domstolen är det möjligt när det rör sig om en rättsakt som samtidigt har flera syften eller beståndsdelar, vilka är oskiljaktigt förbundna med varandra, utan att den ena är underordnad eller indirekt i förhållande till den andra. Statsrådet anser att de förslag som gäller batteriförordningen och förordningen om förpackningar och förbrukade förpackningar handlar om en sådan situation.

Dessutom kräver användning av flera rättsliga grunder alltid att grunderna är sinsemellan förenliga. På grundval av artiklarna 192.1 och 114 i EUF-fördraget tillämpas samma behandlingsförfarande och samma röstningsregel i rådet. Ur denna synvinkel är det därför inte problematiskt att slå samman de nämnda rättsliga grunderna.

Det är även beaktansvärt att bestämmelserna för respektive rättslig grund uttryckligen har fastställts i ingressen (skäl 5) i förslaget till ändring av batteriförordningen och förordningen om förpackningar och förbrukade förpackningar.

Statsrådet anser att den rättsliga grunden för samtliga förslag är adekvat.

De föreslagna ändringarna i den befintliga lagstiftningen anses inte påverka tillämpningen av subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen. Förslagen handlar om en ändring av den gällande lagstiftningen, och bindande EU-lagstiftning kan inte ändras på medlemsstatsnivå.

Kommissionen motiverar COM (2025) 986 final-förslagets förenlighet med subsidiaritetsprincipen med att avfallsdirektivet fastställer gemensamma regler och det överallt i unionen behövs strategier för att säkerställa att avfall hanteras på ett enhetligt sätt och att material återanvänds och återvinns på samma sätt så att marknaden kan fungera på ett effektivt sätt. Därför ska ändringarna av avfallsreglerna även tas itu med på unionsnivå. När det gäller direktiven om industrins utsläpp och medelstora förbränningsanläggningar anser kommissionen att medlemsstaterna har olika metoder för att hantera utsläpp till luften, vattnet eller marken och

att en gemensam integrerad strategi behövs för att undvika att föroreningar i miljön övergår från ett miljömedium till ett annat eller från en medlemsstat till en annan. Dessutom bidrar en sådan strategi till att skapa lika verksamhetsförutsättningar i unionen genom att harmonisera miljöskyddskraven för industriella anläggningar och den rättvisa konkurrensen i de industriella verksamheterna.

Kommissionen motiverar COM (2025) 981 final-förslagets förenlighet med subsidiaritetsprincipen bland annat i fråga om batteriförordningen med att förordningen behöver ses över för att batteriers strategiska roll i den globala omställningen mot utfasning av fossila bränslen ska beaktas, att en välfungerande inre marknad behöver upprättas och att snedvridning på marknaden kan undvikas. När det gäller utsläppsportalsförordningen anser kommissionen att åtgärderna på unionsnivå var nödvändiga för att inrätta en portal för rapportering och att en gemensam strategi i alla medlemsstater effektiviserar rapporteringen.

Enligt kommissionen är förslag COM (2025) 982 förenligt med subsidiaritetsprincipen, eftersom batteriförordningen fastställer gemensamma regler om hållbarhet, prestanda, säkerhet, insamling, återvinning och andra livscykeln för batterier, samt om information om batterier till slutanvändare och ekonomiska aktörer. Enligt kommissionen är avbrytandet av tillämpningen av bestämmelserna i förordningen även utifrån subsidiaritetsprincipen motiverat. Dessutom hänvisar kommissionen till att oenhetliga regler och otydliga krav medför osäkerhet och extra kostnader hos ekonomiska aktörer.

Enligt kommissionen är förslag COM (2025) 983 final förenligt med subsidiaritetsprincipen, eftersom det i fråga om ramdirektivet om avfall överallt i unionen behövs gemensamma regler och strategier för att säkerställa att avfall hanteras på ett enhetligt sätt och att material återanvänds och återvinns på samma sätt så att marknaden kan fungera på ett effektivt sätt. Därför ska ändringarna av avfallsreglerna även tas itu med på unionsnivå. När det gäller SUP-direktivet anser kommissionen att nedskräpningen inte respekterar staternas gränser och att skräp som härrör från en medlemsstat finns på en annan medlemsstats hav och stränder. Dessutom ska de åtgärder som behövs för att ingripa i nedskräpningen vara konsekventa för att förebygga splittring av funktionen på marknaden för vissa produkter. När det gäller WEEE-direktivet anser kommissionen att avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning är råmaterial som kan överskrida staternas gränser och fungerar i allt större utsträckning i och med att den cirkulära ekonomin utvecklas. Överallt i unionen behövs gemensamma regler och strategier för att säkerställa att avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning hanteras på ett enhetligt sätt och att material återanvänds och återvinns på samma sätt för att säkerställa en effektivt fungerande marknad.

Kommissionen motiverar COM (2025) 985 final-förslagets förenlighet med subsidiaritetsprincipen med att skyldigheten att upprätta en europeisk infrastruktur för rumslig information, baserad på de infrastrukturer som medlemsstaterna har upprättat och använt, har ålagts i unionsrätten. Därför förenklas skyldigheterna enligt kommissionen på bästa sätt på EU-nivå så att rättssäkerhet och konsekvens kan säkerställas.

När det gäller subsidiaritetsprincipen anser kommissionen att förslagen inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen för förslaget. I fråga om de bestämmelser som rör cirkulär ekonomi anser kommissionen att förslagen inför alternativa metoder för att uppnå de politiska målen om att förbrukade produkter hanteras på ett lämpligt sätt efter att deras livscykel har nått sitt slut. När det gäller Inspire-direktivet anser kommissionen att målet för förslaget är att förenkla den rättsliga ramen genom att ändra de nuvarande kraven, vars syfte är att minska bördan genom att slopa eller ändra de bestämmelser som har visat sig vara för strikta eller överlappande och som inte påverkar innehållet i det mer omfattande politiska målet. I fråga om

lagstiftningen om industrins utsläpp anser kommissionen att de föreslagna ändringarna är begränsade kvantitativt och i fråga om riktningen och att de därför inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå de eftersträlvade målen.

Statsrådet anser att förslagen är förenliga med subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen.

5 Förslagets konsekvenser

Kommissionen har inte gjort en konsekvensbedömning av förslagen. Nedan presenteras preliminära bedömningar av förslagets konsekvenser i Finland till den del det i denna fas är möjligt att utvärdera konsekvenser.

5.1 Förslag som rör industriutsläppsdirektivet, medelstora förbränningsanläggningar och utsläppsportalsförordningen

Konsekvenser för lagstiftningen

Ändringarna i industriutsläppsdirektivet rör främst de ändringar i ändringsdirektivet som ännu inte har genomförts på nationell nivå. Om tillräcklig säkerhet med ändringarna uppnås i god tid före den 1 juli 2026, det vill säga tidsfristen för det nationella genomförandet av ändringsdirektivet, kan ändringarna verkställas samtidigt som ändringsdirektivet genomförs på nationell nivå. Om detta inte är möjligt på grund av tidsramen, bör ändringarna verkställas genom ändring av miljöskyddslagen (527/2014). De ändringar som berör förbränningsanläggningar ska verkställas genom ändring av statsrådets förordning om begränsning av utsläpp från stora förbränningsanläggningar (936/2014) och av statsrådets förordning om miljöskyddskrav för medelstora energiproducerande enheter och energiproducerande anläggningar (1065/2017). De föreslagna ändringarna i utsläppsportalsförordningen ger inte upphov till ändringar i den nationella lagstiftningen.

Miljökonsekvenser

Kommissionen har inte bedömt miljökonsekvenserna av förslagen. På nationell nivå kan det dock bedömas att de föreslagna ändringarna i sin nuvarande form inte ger upphov till några nämnvärda ändringar i miljökonsekvenserna av direktivens och förslagets tillämpningsområde. Krav på kemikalieförteckningar, hantering av risker vid användning av kemikalier och ersättande av kemikalier har numera satts upp i de sektorspecifika slutsatserna om bästa tillgängliga teknik. Om förslaget ledde till att sådana krav framöver inte heller kunde sättas upp i de sektorspecifika slutsatserna, skulle förslaget öka de negativa miljökonsekvenserna av användningen av kemikalier.

Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna ändringarna i industriutsläppsdirektivet är mestadels ändringar som har lagts till i ändringsdirektivet. Ändringarna minskar i viss mån de extra kostnader som uppstår till följd av genomförandet av ändringsdirektivet. När det gäller miljösystem minskar kostnaderna betydligt till följd av att kravet på extern revision slopas. Detta inverkar framför allt industriella anläggningar som för tillfället inte använder miljösystem som har genomgått en extern revision. I en konsekvensbedömning, som stöder genomförandet av ändringsdirektivet, har Finlands miljöcentral uppskattat att cirka 80 procent av de industriella anläggningar som omfattas av direktivets tillämpningsområde för tillfället använder miljösystem. De övriga ändringar som rör miljösystem ger en större flexibilitet att införa miljösystem på anläggningar som ännu inte

använder dem, och minskar därigenom de ekonomiska konsekvenserna. Det genomförandebeslut som ska precisera innehållet i skyldigheten att offentliggöra information om miljösystem i sammanställd form bedöms höja kostnaderna för genomförandet, eftersom beslut om information som ska offentliggöras skulle behöva fattas separat för varje anläggning. Dessa extra kostnader kan dock vid behov undvikas genom att ta fram en nationell plattform för offentliggörande avsedd för alla anläggningar.

När det gäller ändringarna av tillämpningsområdet inverkar ändringen av definitionen av järn- och stålindustri inte tillståndsplikten för de tre järn- och stålfabrikerna i Finland. De ändringar som ska göras i definitionen av tillämpningsområdet för djurstallar är obetydliga och berör vissa enskilda djurstallar i Finland. Finlands miljöcentral har uppskattat att tillämpningsområdet för ändringsdirektivet numera omfattar cirka 400 djurstallar. De fjäderfågårdar som bedriver ekologisk uppfödning är vanligen mindre gårdar. Till följd av förslaget skulle endast några enskilda fjäderfågårdar utelämnas från tillämpningsområdet för ändringsdirektivet.

De ändringar som har föreslagits för utsläppsportalsförordningen skulle sänka kostnaderna för rapportering hos djurstallar och fiskodlingar i liten mån.

Ändringen av bilaga III till direktivet om medelstora förbränningsanläggningar mildrar den krävda utsläppsmätfrekvensen för mindre drivna förbränningsmotorer på mer än 20 megawatt. Ändringen skulle sänka verksamhetsutövarnas kostnader för genomförande och rapportering av utsläppsmätningar. Mindre drivna förbränningsmotorer används i produktion av tillskottsenergi, till exempel i datorhallar.

5.2 Förslag som rör batteriförordningen

Konsekvenser för lagstiftningen

De enskilda ändringar som har föreslagits för batteriförordningen ska vara direkt tillämpliga och ger inte upphov till ändringar i den nationella lagstiftningen. Förslagets syfte är att förtydliga en del definitioner och produktkrav i batteriförordningen.

Miljökonsekvenser

Kommissionen har inte bedömt miljökonsekvenserna av förslaget. På nationell nivå kan det bedömas att förtydligandet av definitionen av producent och av märkningarna om ämnen som inger mycket stora betänkligheter är nödvändigt för batteriaktörerna och myndigheterna och har en positiv inverkan på miljöskyddsnivån. Den omständighet att batterier för lätta transportmedel kan repareras har i allmänhet en positiv inverkan på miljön.

Ekonomiska konsekvenser

Kommissionen uppskattar i sitt förslag att fördelen med förslaget till ändring av batteriförordningen visar sig som en tydligare lagstiftningstext vad gäller den rättsliga definitionen av producent, som en säkerställd balans mellan säkerhet och reparationsmöjlighet för batterier för lätta transportmedel och som tydligare märkningar om ämnen som inger mycket stora betänkligheter.

5.3 Förslag som rör skyldigheten att utse behöriga ombud för producentansvar (ramdirektivet om avfall, direktivet om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning, direktivet om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön, batteriförordningen och förordningen om förpackningar och förbrukade förpackningar)

Konsekvenser för lagstiftningen

EU-rättsakterna om utökat producentansvar, inbegripet skyldighet att utse behöriga ombud, har införts i den nationella lagstiftningen genom avfallslagen och de förordningar som har utfärdats med stöd av den. Batteriförordningen och förpackningsförordningen är som sådana gällande lagstiftning, som ändå till vissa delar kräver ytterligare nationella reglering. De föreslagna ändringarna bör därför verkställas genom ändring av avfallslagen och statsrådets förordningar som har utfärdats med stöd av avfallslagen. Medlemsstaterna får dock på miljöbaserade grunder föreskriva nationellt striktare krav för de produktkategorier som fastställs i direktivet (textilprodukter, elektrisk och elektronisk utrustning samt vissa plastprodukter) och kräva att behöriga ombud utses.

Miljökonsekvenser

Förslagen ska inte ändra de egentliga kraven på producentansvar, varför kommissionen uppskattar att de inte har någon inverkan på miljön. Om slopandet av skyldigheten att utse behöriga ombud däremot försvårade övervakningen, skulle snålskjutsåkandet öka och fullgörandet av producentansvarsskyldigheterna försvagas.

Enligt Finlands lagstiftning om producentansvar ska alla producenter i regel ansluta sig till en producentsammanslutning som har godkänts för producentansvarsregistret. För närvarande finns det i Finland inga enskilda producenter som själva direkt har anslutit sig till producentansvarsregistret.

Den myndighet som övervakar producentansvaret anser att förslaget inte har någon större inverkan på den egentliga övervakningen av snålskjutsåkandet och att övervakningen i regel sker i situationer innan ett behörigt ombud utses. Förslaget kan eventuellt i viss omfattning försvaga övervakningen av producenter som är etablerade i andra stater och som redan är införda i registret. Det skulle till exempel försvåra officiella meddelanden när producenten är etablerad i en annan stat där tillsynsmyndigheten inte har befogenheter.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget ska minska företagens administrativa börda genom att ge producenterna möjlighet att välja om de utser ett behörigt ombud som ska uppfylla producentansvaret i de medlemsstater där producenterna tillhandahåller produkter direkt till slutanvändarna eller om de uppfyller producentansvaret själva i respektive medlemsstat. Kostnader som behöriga ombud orsakar kan påverkas av skillnaderna i de avgifter som varje nationellt register tar ut och av kostnaderna för det behöriga ombudets tjänster, som är en del av ett privat kontrakt. Utifrån kommissionens osäkra bakgrundsinformation varierar de ersättningar som enskilda företag tar ut för att utse behöriga ombud från flera hundra euro till flera tusen euro.

Företagen får framöver välja om de sköter uppgifterna själva eller om de betalar för de administrativa skyldigheterna som serviceproduktionen och ansvarstagandet till behöriga ombud. Det beror dock på företag om företagets administrativa börda minskar genom att avstå från ett behörigt ombud. En del företag kan tänka att det är enklare att fullgöra skyldigheterna i

olika medlemsstater med hjälp av behöriga ombud. Via behöriga ombud kan ett företag till exempel centraliserat sköta producentansvarsområden för alla produktkategorier som företaget säljer, i stället för att företaget själv är tvunget att sätta sig in i lagstiftningen i olika medlemsstater och i producentansvarsprogrammen för varje producentansvarsområde i alla medlemsstater där företaget säljer sina produkter direkt till slutanvändarna. Distansförsäljare av elektrisk och elektronisk utrustning ska till exempel uppfylla producentansvaret för utrustningen samt i regel även ansvara för fullgörandet av producentansvarsskyldigheterna med avseende på batterierna i utrustningen och förpackningarna för utrustningen.

Förslaget bedöms medföra ekonomiska besparingar för vissa företag, eftersom företagen kan fullgöra producentansvarsskyldigheterna själva i andra medlemsstater, i stället för att de är tvungna att betala för fullgörandet av skyldigheterna till behöriga ombud. Beräkningarna av avgifterna är behäftade med en hel del osäkerhet, men enligt kommissionens beräkning är företagets nettobesparing 20 procent av det behöriga ombudets kostnader. Baserat på detta är kommissionens beräkning att fördelarna uppgår till 300 miljoner euro per år.

I Finland har 695 distansförsäljare utsett behöriga ombud som fullgör producentansvarsskyldigheterna. Det är främst olika producentsammanslutningars servicebolag som har fungerat som behöriga ombud och anslutit sig till producentsammanslutningen på distansförsäljarens vägnar. Dessutom har åtta distansförsäljare befullmäktigat producentsammanslutningar till sina behöriga ombud. Dessutom har 436 distansförsäljare anslutit sig direkt till producentsammanslutningar på de producentansvarsområden där det än så länge inte har krävts att behöriga ombud ska utses. De säljer främst däck, förpackningar eller batterier. EU:s nya lagstiftning ska inte längre ge möjlighet för distansförsäljare att ansluta sig direkt i producentsammanslutningar, utan den kräver framöver att behöriga ombud även ska utses för batterier, förpackningar och textilprodukter. Förslaget ska minska den administrativa bördan i de nämnda produktkategorierna hos de distansförsäljare som själva redan har anslutit sig direkt till en producentsammanslutning och inte behöver utse behöriga ombud separat.

5.4 Förslag som rör ramdirektivet om avfall

Konsekvenser för lagstiftningen

Ramdirektivet om avfall har mestadels införts i den nationella lagstiftningen genom avfallslagen (646/2011) och de förordningar som har utfärdats med stöd av den. Skyldigheten för leverantören av en vara att lämna information om varans ämnen som inger mycket stora betänkligheter till SCIP-databasen har emellertid införts i den nationella lagstiftningen genom kemikalielagen (599/2013). De föreslagna ändringarna i ramdirektivet om avfall bör därmed verkställas genom ändring av avfallslagen och kemikalielagen.

Miljökonsekvenser

Kommissionen har i sitt förslag inte utvärderat de direkta miljökonsekvenserna av förslagen till ändring av ramdirektivet om avfall. Kommissionen konstaterar att anmälningen av ämnen som inger mycket stora betänkligheter i en vara till SCIP-databasen inte har varit en effektiv metod att informera återvinnare om skadliga ämnen i produkter och den har orsakat företag betydande administrativa kostnader. De nationella erfarenheterna av SCIP-databasen har varit liknande. Kommissionen anser att EU:s kemikalielagstiftning och digitala produktpass kan tillgodose behovet av information om skadliga ämnen i produkter.

Ekonomiska konsekvenser

Kommissionen uppskattar i sitt förslag att bland förslagen till ändring av ramdirektivet om avfall medför slopandet av skyldigheten för leverantören av en vara att göra anmälan till SCIP-registret besparingar för företagen på cirka 225 miljoner euro per år. Besparingar uppstår även för Europeiska kemikaliemyndigheten, som administrerar SCIP-databasen. Kommissionens anser att en enhetlig frekvens att rapportera producentansvarsinformation minskar den administrativa bördan hos företagen, särskilt de producenter som säljer produkter i flera medlemsstater, och att detta kan ha en positiv inverkan på den inre marknadens funktion. Slopandet av kommissionens skyldighet att ta fram indikatorer för att förebygga avfall bedöms medföra kostnadsbesparingar för de nationella myndigheterna, och samtidigt undviks potentiella överlappningar i indikatorerna.

5.5 Förslag som rör Inspire

Konsekvenser för lagstiftningen

Inspire-direktivet har införts i den nationella lagstiftningen genom lagen om en infrastruktur för geografisk information (421/2009) och statsrådets förordning om en infrastruktur för geografisk information (725/2009). När förslaget till ändring av Inspire-direktivet har offentliggjorts, börjar den föreslagna tidsfristen på tolv månader för att införa förslaget i den nationella lagstiftningen. Förslaget ska stryka och ändra ett stort antal artiklar, och de bestämmelser som motsvara artiklarna ska även ändras i den nationella lagstiftningen. Enligt en beräkning ska strykningarna och ändringarna påverka 50–60 procent av bestämmelserna i lagen om en infrastruktur för geografisk information. Nationell reglering behövs dock även i fortsättningen för att de delar som bevaras i direktivet ska bli beaktade i lagstiftningen. Det finns anledning att noggrant utvärdera det tolv månader långa nationella genomförandet, framför allt om ändringarna påverkar den nationella lagstiftningen i större omfattning än enbart lagen om en infrastruktur för geografisk information. Omfattningen av ändringsförslaget och kopplingen av förslaget till den mer allmänna datalagstiftningen kan leda till att de administrativa ansvar som anges i lagstiftningen eventuellt behöver granskas på nytt.

Ekonomiska konsekvenser

Kommissionen uppskattar i sitt förslag att direktivändringen medför besparingar på i genomsnitt tolv miljoner euro per år i hela Europa (EU-27). Kommissionens uppskattning utgår från att man slopar de särskilda strikta tekniska kraven på interoperabilitet mellan rumsliga data som omfattas av tillämpningsområdet och att man stöder sig på modern öppen teknik för rumsliga data. Det är beaktansvärt att det i genomförandet av Inspire finns en stor spridning mellan olika medlemsstater och mellan olika informationsproducenter i medlemsstaterna. Det är svårt att utvärdera de ekonomiska konsekvenserna i Finland, eftersom merparten av kostnaderna troligen har uppstått redan under genomförandet då datamängder i Inspire-form har tagits fram. Efter ändringsförslaget fortsätter skyldigheten att producera och dela information att gälla och har enligt gällande praxis även tidigare gällt parallellt med stöd av direktivet om öppna data och genomförandeförordningen om värdefulla dataset, men med förenklade tekniska krav. I Finland har genomförandet decentraliserats till de myndigheter som omfattas av tillämpningsområdet. Därför kommer eventuella besparingar att decentraliseras till en bred grupp och är relativt små och svåra att beräkna. Ändringen har troligen inga större ekonomiska konsekvenser för de informationsproducenter som inte har genomfört den sista och mest krävande fasen i genomförandet av Inspire, det vill säga harmoniseringen av informationen.

Miljökonsekvenser

Kommissionen har inte bedömt miljökonsekvenserna av förslaget. Eftersom Inspire-direktivethandlar om en sådan infrastruktur för rumslig information som stöder miljöpolitiken och om administration av infrastrukturen, bedöms förslaget inte medföra några direkta miljökonsekvenser på nationell nivå.

Övriga konsekvenser för människor och samhälleliga konsekvenser

De tekniska specifikationerna i Inspire har inte utvidgats till att omfatta datamängder som inte omfattas av tillämpningsområdet. Å andra sidan har internationella öppna standarder för rumsliga data blivit mer allmänna, och därför anses ändringen av Inspire ha en obetydlig inverkan på den allmänna interoperabiliteten mellan rumsliga data. Om det inte fanns en styrning som främjar interoperabiliteten mellan rumsliga data, skulle interoperabiliteten på lång sikt försvagas.

Syftet med Inspire-direktivet är att främja sökbarheten och användbarheten hos miljöinformation genom tjänster för att söka, ladda ned, omvandla och visa information och genom harmoniserade nättjänster. Vid ändringen ska artiklarna om sökbarheten och användbarheten hos informationen strykas. Om den nuvarande nationella metadatakatalogen Paikkatietohakemisto, som beskriver rumsliga datamängder och datatjänster, avvecklades, skulle det medföra negativa konsekvenser för sökbarheten och interoperabiliteten hos rumsliga data. I ändringsförslaget slopas skyldigheten att tillhandahålla sådana tjänster för att visa rumsliga datamängder som avses i Inspire, men denna ändring gäller inte andra tjänster för att visa rumsliga data.

Förslaget till ändring av direktivet påverkar inte begränsningen av och motiveringen till den öppna tillgången till data.

6 Förslagets förhållande till grundlagen samt till de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna

De föreslagna ändringarna i den befintliga lagstiftningen anses inte ha några konsekvenser för grundlagen och de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna. När det gäller den gällande lagstiftningen har ärendet granskats i detalj i U-skrivelserna om industriutsläppsdirektivet (U 50/2022 rd), direktivet om medelstora förbränningsanläggningar (U 13/2014 rd), utsläppsportalsförordningen (U 51/2022 rd), batteriförordningen (U 7/2021 rd), förordningen om förpackningar och förbrukade förpackningar (U 110/2022 rd), direktivet om ändring av direktivet om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning 2012/19/EG (U 11/2023 rd), direktivet om ändring av ramdirektivet om avfall 2008/98/EG (U 67/2023 rd) och direktivet om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön (U 72/2018 rd).

7 Ålands behörighet

Förslagen gäller miljövärd, och enligt 18 § 10 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har landskapet Åland lagstiftningsbehörighet i fråga om miljövärd.

8 Behandling av förslaget i Europeiska unionens institutioner och de övriga medlemsstaternas ståndpunkter

Direktivförslaget presenterades i underarbetsgruppen Antici Simplification den 15 december 2025. Behandlingen av förslaget började i arbetsgruppen den 19 januari 2026.

För närvarande saknas information om tidsramen för behandling vid Europaparlamentet.

9 Den nationella behandlingen av förslaget

Statsrådets U-skrivelse har beretts under ledning av miljöministeriet i samarbete med jord- och skogsbruksministeriet och Statsrådets kansli.

Kommissionens förslag skickades från sektionerna Miljö (EU23), Jordbruk – livsmedel (EU18), Skog (EU14) och Konkurrenskraft (EU8) den 15 december 2025. Skriftliga kommentarer till kommissionens Omnibus VIII-förslag begärdes in senast den 9 januari 2026.

Inspire-förslaget presenterades för delegationen för geografisk information den 7 januari 2026.

Utkastet till statsrådets skrivelse behandlades i ett skriftligt förfarande i sektionerna Miljö (EU23), Jordbruk – livsmedel (EU18) och Konkurrenskraft (EU8) mellan den 21 och den 23 januari 2026.

Förfarande med skriftliga framställningar i EU-ministerutskottet mellan den 4 och den 5 februari 2026.

10 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådets mål är bättre och mindre EU-reglering (E 58/2023 rd). Finland stöder kommissionens mål att förenkla lagstiftningen och minska den administrativa bördan. Finland arbetar målmedvetet för att EU-lagstiftning som är till skada för konkurrenskraften ska bli enklare och flexiblare och för att nationella särdrag ska beaktas. De åtgärder som vidtas för att stärka den strategiska konkurrenskraften bör syfta till ett mer förutsägbart och stabilt företagsklimat. (E 7/2025 rd) Statsrådet anser att det är beklagligt att det inte finns en konsekvensbedömning av förslaget.

10.1 Ändringar i industriutsläppsdirektivet, utsläppsportalsförordningen och direktivet om medelstora förbränningsanläggningar

Statsrådet kan i stora drag stödja de föreslagna ändringarna i industriutsläppsdirektivet, direktivet om medelstora förbränningsanläggningar och utsläppsportalsförordningen. Statsrådet anser emellertid att vissa delar av ändringarna ännu bör omprövas eller preciseras för att målen för förslagen ska kunna uppnås.

Statsrådet kan stödja slopandet av kravet på kemikalieförteckning som ett krav som gäller alla industriella anläggningar. Statsrådet anser emellertid att liknande bestämmelser även framöver bör kunna utfärdas i de sektorspecifika slutsatser som dras upp i industriutsläppsdirektivet, om användningen av kemikalier inom en viss sektor har betydande inverkan på miljön. När det gäller industriella anläggningars miljösystem bör återinförandet av genomförandebeslutet om information som ska offentliggöras i sammanställd form eller något annat liknande förfarande övervägas, eftersom beslutet fogades till ändringsdirektivet särskilt för att minska den administrativa bördan och harmonisera kravet i EU.

Statsrådet anser även att förslaget bör förtydligas vad gäller tidsfristen för införande av miljösystem, eftersom den allmänna hänvisningen till övergångsbestämmelserna i artikel 82 i förslaget är för generell och möjliggör flera tolkningar om när systemet bör vara i bruk. Statsrådet stöder de föreslagna ändringarna av tillämpningsområdet för djurstallar och anser det vara ändamålsenligt att smågrisar som inte är avvanda från suggan inte beaktas vid beräkningen av djurenheter. För tydlighetens skull bör det fastställas att smågrisar som inte är avvanda från suggan inte hör till djurkategorin ”andra svin”. De ändringar som rör förbränningsanläggningar bör delvis förtydligas och det ska säkerställas att den administrativa börda som ändringarna eventuellt medför är proportionell jämfört med fördelarna med ändringarna.

Statsrådet kan vid behov även stödja andra förslag till ändring av industriutsläppsdirektivet, utsläppsportalsförordningen och direktivet om medelstora förbränningsanläggningar, om förslagen i verkligheten minskar den administrativa bördan hos företag och myndigheter, men inte försämrar nivån på miljöskyddet.

10.2 Ändringar som rör batteriförordningen

Statsrådet förhåller sig mestadels positivt till de enskilda förslagen till ändring av batteriförordningen. Det är bra att ämnen som inger mycket stora betänkligheter i batterier definieras noggrannare utifrån kriterierna för ämnen som inger mycket stora betänkligheter i Reach-förordningen. När det gäller att precisera definitionen av producent gäller det dock ännu att granska överensstämmelsen av ändringen av definitionen med definitionen av producent av elektrisk och elektronisk utrustning.

10.3 Avbrytande av utnämningen behöriga ombud för distansförsäljare

Enligt statsrådet är det mycket viktigt att sörja för att förslaget inte försvagar tillsynen över producentansvaret vid distansförsäljning så att förslaget inte leder till ett ökat snålskjutsåkande och en försämrad konkurrenskraft i näringslivet i Finland.

Statsrådet stöder förslaget till en alternativ möjlighet för företag att fullgöra producentansvarsskyldigheterna i andra medlemsstater via behöriga ombud. Då är det möjligt att bevara de avtal om utnämning av ett behörigt ombud som redan har ingåtts. Denna möjlighet bör anges i bestämmelserna på ett tydligt sätt.

Statsrådet anser att inverkan av slopandet av kravet på behörigt ombud på tillsynsmyndighetens verksamhet bör utvärderas noggrannare. Utvärderingen bör även inbegripa inverkan av förslaget på handräckningen mellan tillsynsmyndigheterna i medlemsstaterna och på tillsynsmyndighetens verksamhetsförutsättningar vid tillsynen över producentansvarsskyldigheterna för distansförsäljare som är etablerade i andra medlemsstater.

Statsrådet förhåller sig positivt till nya åtgärdsförslag för att främja fullgörandet av producentansvarsskyldigheter inom distanshandeln och minska snålskjutsåkandet i anslutning till detta samt för att på så sätt även minska konkurrenskraftens försämring som beror på en ökad näthandel.

Statsrådet stöder förslaget till att medlemsstaterna även framöver kan kräva att distansförsäljare som är etablerade i tredjeländer utser behöriga ombud eller att de med alternativa metoder säkerställer spårbarheten av producenter som är etablerade i tredjeländer och fullgörandet av producentansvarsskyldigheterna.

Statsrådet stöder förslaget till att medlemsstaterna även med alternativa metoder kan säkerställa spårbarheten av batteridistansförsäljare som är etablerade i tredjeländer och verkställandet av producentansvaret i stället för skyldigheten att utse behöriga ombud.

10.4 Ändringar som rör ramdirektivet om avfall

Statsrådet förhåller sig positivt till förslagen till ändring av ramdirektivet om avfall. Det är särskilt bra med förslaget till att slopa skyldigheten för leverantörerna att lämna information till SCIP-databasen, eftersom skyldigheten har medfört en stor administrativ börda för företagen i distributionskedjan av en vara.

10.5 Ändringar i Inspire

Statsrådet kan stödja de föreslagna ändringarna i Inspire-direktivet. Statsrådet anser emellertid att vissa delar av ändringarna bör preciseras för att målen för förslaget ska kunna uppnås.

Statsrådet konstaterar att den omvärld som hänför sig till målen för Inspire-direktivet har förändrats betydligt. Det är bra med förslagets allmänna mål för förenkling genom att stryka de föråldrade tekniska kraven i direktivet och överlappningarna med annan EU-datalagstiftning, förutsatt att samma mål för främjande av interoperabilitet mellan information även kan uppnås genom andra lagstiftningsstrukturer. Ändringarna åstadkommer förmodligen ändamålsenliga effekter så att genomförandet av direktivet förenklas och överlappningarna tas bort. Det är bra att de nationella rapporteringsskyldigheterna minskas och strömlinjeformas.

Statsrådet stöder kommissionens förslag till att insamlingen av data som beskriver rumsliga datamängder och datatjänster, det vill säga metadata, fortfarande bland annat med tanke på målen för EU:s datastrategi är nödvändig, till exempel när det gäller möjligheterna att utnyttja artificiell intelligens. Artikel 13 i det gällande direktivet innehåller bestämmelser om medlemsstaternas möjlighet att begränsa den offentliga tillgången till sådana rumsliga datamängder och datatjänster som omfattas av tillämpningsområdet, om tillgången har en negativ inverkan på de internationella relationerna, den allmänna säkerheten eller försvaret av landet. Finlands särskilda geopolitiska position och nuvarande säkerhetsläge bör beaktas så att de möjligheter som behövs för att även fatta landspecifika beslut om distribution av rumsliga datamängder inte försvagas på något sätt. Enligt statsrådet är det bra att bevara artikel 13 i sin nuvarande form, eftersom den även framöver ger möjligheter att begränsa öppenheten av rumsliga data och metadata. Statsrådet anser emellertid att artikel 13.1 ska ta hänsyn till att begränsningen av tillgången till information även berör metadata i enlighet med det gällande direktivet. Statsrådet anser att det i fråga om det nationella handlingsutrymmet är rationellt och ändamålsenligt att regler även i fortsättningen ska kunna fastställas på miniminivå, där det är relevant att föreslagna ändringar inte inskränker det nationella handlingsutrymme som begränsar tillgången till information utifrån säkerhetssynvinklar.